

ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ ТА СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ НАУК

СИЛАБУС

Дисципліна «Історія української культури»

1, 2 семестр 2019/2020 навчальний рік

Викладач:	<i>Шимко Олена Володимирівна, кандидат історичних наук, старший викладач кафедри «Філософії та СПН»</i>
Кредити та кількість годин:	<i>3 кредити ЕКТС, години: денна форма навчання: лекції – 16 годин, семінарські заняття – 8 годин</i>
Статус дисципліни:	<i>обов'язкова</i>
Мова навчання:	<i>українська</i>
Форма навчання:	<i>очна</i>

Донбаська державна машинобудівна академія

ПОГОДЖЕНО

Декан Фем
Проф. Мироненко Є.В.

_____
«____» _____ 2020 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри «Філософії та СПН»
Завідувач кафедри _____
Протокол № «____» _____ 2019 р.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми

_____
«____» _____ 2019 р.

I. Опис навчальної дисципліни

Знання основних етапів розвитку вітчизняної культури, її найвагоміших досягнень на протязі усієї історії є необхідними для розуміння характеру сучасного українського народу, взаємовідносин людей. Знайомство зі сферою матеріальної та духовної культури, створеною українським народом, ні в якому разі разу не зводиться до простої передачі інформації, а спрямоване на вироблення вміння скористатися неозорним морем культурних явищ і на вдосконалення здатності критично, і разом з цим аргументовано (об'єктивно), аналізувати з історичної і естетичної точки зору суспільні і культурні процеси з урахуванням багатовікового досвіду.

II. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс «Історія української культури» покликаний забезпечити студентів належним рівнем знань з історії української культури, сприяти гуманізації та гуманітаризації навчального процесу, вплинути на формування духовності студентів, сприяти професійному росту майбутніх фахівців технічного та економічного профілів.

III. Результати навчання

За результатами навчання слухачі зможуть:

Знати:

сенсу та цінності основних здобутків української культури, знання основних етапів української культури, закономірностей її функціонування; самобутній характер української культури, її взаємозв'язок з європейськими культурними процесами;

Вміти:

розуміти культурної зумовленості сучасної ситуації, здатність урахувувати культурну специфіку при вирішенні виробничих, економічних та соціальних проблем, розуміти яким чином культурний розвиток впливає на формування світогляду та світосприйняття особистості і, зокрема, як особистість відображає свій духовний стан за допомогою творчості.

Оволодіти навичками:

Працювати з письмовими джерелами української культури, вести дискусію з проблемних питань цієї галузі, відрізняти українські культурні артефакти.

- IV. Програма навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна / заочна форма)				
		Усього	в т.ч.			
			Л	П (С)	Лаб	СРС
Змістовий модуль 1 Історія української культури						
1	Теоретичні аспекти культури. Українська культура як цілісна система.	6	1			5
2	Стародавні культури на території України.	6	1			5
3	Культура Київської Русі.	12	2	2		8
4	Культура Галицько-Волинського князівства.	7	2			5
5	Культура України в польсько-литовську добу.	8	2			6
6	Духовне життя українського народу в другій половині 17-18ст.	12	2	2		8

7	Українська культура 19 сторіччя.	12	2	2		8
8	Культура України 20 століття.	12	2	2		8
9	Українська культура в умовах нової реальності (к. 20- поч. 21 ст.)	6	1			5
	Підсумкова к.р.	9	1			8
Усього годин		90	16	8		66

V Теми семінарських занять

№ з/п	Вид і тема заняття
1	Культура Київської Русі.
2	Побут та традиції українців (XIII – XVIII ст.)
3	Культура України XIX століття.
4	Культура України XX століття.

VI. Порядок оцінювання результатів навчання

Перелік обов'язкових контрольних точок для оцінювання знань студентів

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Мак балів	Характеристика критеріїв досягнення результатів навчання для отримання максимальної кількості балів
1	Контроль поточної роботи на семінарських заняттях	35	Студент здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, виступати з доповідями з визначених питань, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації.
2	Тестове семінарське завдання №1	5	Семінарська контрольна робота № 1 в формі тестування включає питання, що були розглянуті на 1-2 семінарських заняттях з курсу історії української культури, що дозволяє студентам зорієнтуватися – що таке культура, коло її проблем та її роль в житті суспільства, види культури, її функції та прадавні культури на території України.
3	Тестове семінарське завдання №2	5	Семінарська контрольна робота №2 відбувається в формі тестування включає питання з другого модулю курсу, та охоплює теми, що були розглянуті на семінарських заняттях 3-4 даного розділу.
4	Написання реферату	5	Студент здатний продемонструвати достатній рівень опанування основних положень з обраної тематики, демонструвати знання відповідної літератури, вміння аналізувати матеріал, робити узагальнення та самостійні висновки.
5	Модульна контрольна робота №1	50	Студент продемонстрував достатній рівень знань з тем першого модулю, що відповідають програмним результатам

		навчання з дисципліни.
Поточний контроль	100	-
Підсумковий контроль	100	Студент продемонстрував достатній рівень знань з тем курсу, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни.
Всього	100	-

VIII Критерії оцінювання сформованості програмних результатів навчання під час підсумкового контролю

Синтезований опис компетентностей	Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання
Когнітивні: • студент здатний продемонструвати знання і розуміння особливостей культури, її функцій та ролі у суспільстві; • студент здатний продемонструвати знання і розуміння головних культурологічних проблем, понять, концепцій і підходів; різницю у культурному надбанні окремих історичних періодів. • студент здатний продемонструвати знання і розуміння різних видів культури, мистецтва та культурологічних напрямків.	75-89% - студент припускається несуттєвих помилок у описі змісту знання і розуміння особливостей культури, її функцій та ролі у суспільстві, припускається несуттєвих помилок при демонстрації знань і розуміння головних культурологічних проблем, понять, концепцій і підходів, різниці у культурному надбанні окремих історичних періодів; припускається несуттєвих помилок при визначенні різних видів культури, мистецтва та культурологічних напрямків.
	60-74% - студент припускається суттєвих помилок у описі змісту знань і розуміння особливостей культури, її функцій та ролі у суспільстві, припускається суттєвих помилок при демонстрації знань і розуміння головних культурологічних проблем, понять, концепцій і підходів, різниці у культурному надбанні окремих історичних періодів, припускається суттєвих помилок при визначенні різних видів культури, мистецтва та культурологічних напрямків.
	менше 60% - студент не може обґрунтувати свою позицію стосовно змісту знання і розуміння особливостей культури, її функцій та ролі у суспільстві, не може самостійно визначити і пояснити розуміння головних культурологічних проблем, понять, концепцій і підходів, різниці у культурному надбанні окремих історичних періодів, дає невірне визначення різних видів культури, мистецтва та культурологічних напрямків.
Афективні: • студент здатний критично осмислювати матеріал; аргументувати власну позицію оцінити аргументованість вимог та дискутувати у професійному середовищі; • студент здатний співпрацювати із іншими	75-89% - студент припускається певних логічних помилок в аргументації власної позиції в дискусіях на заняттях та під час захисту індивідуальних завдань, відчуває певні складності у поясненні нефахівцю окремих аспектів професійної проблематики
	60-74% - студент припускається істотних логічних помилок в аргументації власної позиції, слабо виявляє ініціативу до участі у дискусіях та індивідуальних консультаціях за наявності складності у виконанні індивідуальних завдань; відчуває істотні складності при поясненні фахівцю або нефахівцю окремих аспектів професійної проблематики

Синтезований опис компетентностей	Типові недоліки, які зменшують рівень досягнення програмного результату навчання
студентами та викладачем; ініціювати і брати участь у дискусії, розділяти цінності колективної та наукової етики	менше 60% - студент не здатний продемонструвати володіння логікою та аргументацією у виступах, не виявляє ініціативи до участі у дискусії, не здатний пояснити нефахівцю суть відповідних проблем професійної діяльності; виявляє зневагу до етики навчального процесу.

ІХ ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва і короткий зміст контрольного заходу	Характеристика змісту засобів оцінювання
1.	Контроль поточної роботи на семінарських заняттях	- фронтальне опитування за термінологічним матеріалом та за питаннями до семінарського заняття; - оцінювання активності участі у дискусіях
2.	Індивідуальні завдання	- письмовий звіт або реферат про виконання індивідуального завдання; - оцінювання самостійності та якості виконання завдання в ході звіту-захисту та співбесіди
3.	Модульні контрольні роботи	- стандартизовані тести; - питання до модульної контрольної роботи
Підсумковий контроль		питання до заліку

Х. Рекомендована література

Х.І Основна література

1. Абрамович, С.Д. Світова та українська культура: навчальний посібник / С.Д.Абрамович, М.Ю. Чікарькова. – Львів : Світ, 2004. – 344с. – ISBN 966-603-260-0.
2. Історія світової та української культури: підручник / В.А.Греченко, І.В.Чорний, В.А.Кушнерук, В.А.Режко. – К. : Літера, 2000. – 464с. – ISBN 966-95287-8-X.
3. Історія української та зарубіжної культури: навчальний посібник / Б.І.Білик, Ю.А.Горбань, Я.С.Калакура та ін.; за ред. С.М.Клапчука, В.Ф.Остафійчука. – 3-тє вид., стереотип. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2001. – 326с. – ISBN 966-620-072-4.
4. Кордон, М.В. Українська та зарубіжна культура: курс лекцій / М.В. Кордон. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 584с. – ISBN 966-364-066-9.
5. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: навчальний посібник / за ред. проф. А.Яртіся та проф. В.Мельника. – 2-ге вид., перероб. і доп. – Львів : Світ, 2005. – 568с. – ISBN 966-603-407-7.
6. Українська та зарубіжна культура: навчальний посібник / Л.Є.Дещинський, Я.Я.Денісов, М.П.Скалецький, Л.В.Цубов, Н.М.Барановська, О.Г.Макарчук. – 4-те вид., перероб. і доп. – Львів : Вид-во «Бескид Біт», 2005. – 304с. – ISBN 966-8450-15-9.
7. Українська та зарубіжна культура: навчальний посібник / М.М.Закович, І.Я.Зязюн, О.М.Семашко та ін.; за ред. М.М.Заковича. – 2-ге вид., випр. – К. : Т-во «Знання», КОО, 2001. – 550с. – ISBN 966-620100-3.

Х.2 Допоміжна література

1. Археологія України. Курс лекцій: навчальний посібник / Л.Л.Залізник, О.П.Моця, В.М.Зубар, В.В.Отрощенко. – К. : Либідь, 2005. – 503с.
2. Бокань, В.А. Історія культури України: навчальний посібник / В.Бокань, Л.П.Польовий. – 2-ге вид., доп. – К. : МАУП, 2001. – 256 с. – ISBN 966-608-077-Х.
3. Бутанян, К.П. Давнє населення України: навчальний посібник / К.П.Бутанян. – К. : Либідь, 2003. – 232с. – ISBN 966-06-0065-8.
4. Бичко, А.К. Теорія і історія світової та вітчизняної культури: Курс лекцій: навчальний посібник для вузів / А.К.Бичко, П.І.Ігнатенко, А.М.Феокистов. – К. :Либідь, 1993. – 392с.
5. Гіптерс, З.В. Культурологічний словник-довідник / З.В.Гіптерс. – К. :Професіонал, 2006. – 328с. – ISBN 966-370-010-6.

ХІІ. Інформаційні ресурси в Інтернет

1. <http://www.wikipedia.org>
2. litopys.org.ua
3. izbornyk.org.ua
4. etnolog.org.ua
5. pidruchniki.ws
6. big-library.com.ua
7. libra.in.ua
8. studypoint.net
9. litportal.kiev.ua
10. knigi.tr200.ru
11. info-library.com.ua

ХІІІ. Політика доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення Кодексу честі¹.

Окреслимо його основні складові:

Складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб.

Надавати для оцінювання лише результати власної роботи.

Не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів.

Не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.